

Lovforslag nr. L 209. Fremsat den 24. februar 1993 af arbejdsministeren (Jytte Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forældreorlovsydelse

(Udvidelse af orlovsperioden og personkredsen m.v.)

§ 1

I lov nr. 467 af 24. juni 1992 om forældreorlovsydelse foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven har til formål at skabe økonomisk grundlag for, at beskæftigede lønmodtagere, ledige og selvstændige erhvervsdrivende med børn i alderen 0-8 år kan opnå orlov til at passe egne børn i en længere periode. Loven har tillige til formål at sikre jobrotation gennem besættelse af stillinger, der bliver ledige i orlovsperioden.«.

2. Efter § 1 indsættes som overskrift:

»Orlov til beskæftigede lønmodtagere«

3. I § 3, stk. 2, ændres »36 uger« til: »52 uger«.

4. I § 5 indsættes efter stk. 1, som nye stykker:

»Stk. 2. Den person, der ansættes i orlovsstillingen, skal være en dagpengeberettiget ledig på ansættelsestidspunktet, dog kan en midlertidig ansat hos arbejdsgiveren overføres til orlovsstillingen uden mellemliggende ledighedsperiode.

Stk. 3. Den person, der ansættes i en orlovsstilling, kan forud for orlovssperioden ansættes i en oplæringsperiode på op til 2 uger, såfremt orlovsperioden er på mindst 13 uger. Til aflønningen af erstatningspersonen i denne periode kan der ydes en refusion til arbejdsgiveren svarende til dagpengene for vedkommende.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 4 og 5.

5. I § 5, stk. 3, der bliver stk. 5, indsættes efter »lov om social bistand § 43, stk. 8«: », eller lignende tilskudsordninger«.

6. § 7, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. For deltidsbeskæftigede gælder yderligere, at arbejdsgiveren forpligter sig til at ansætte en ledig med mindst samme arbejdstid.«.

7. Efter § 7 indsættes:

»Orlov til ledige

§ 7 a. Ledige, der er medlemmer af en anerkendt arbejdsløshedskasse, og som er berettiget til dagpenge, har ret til orlov til at passe egne børn i en sammenhængende periode på mindst 13 uger og højst 52 uger. Det er en forudsætning, at personen er berettiget til dagpenge i hele perioden.

Stk. 2. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 0-2 år, kan der i orlovsperioden for dette barn ikke benyttes offentligt dagtilbud. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 3-8 år, kan der i orlovsperioden for dette barn højst benyttes halvdagsplads i offentligt dagtilbud.

§ 7 b. Der ydes af arbejdsløshedskassen en forældreorlovsydelse på 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 2. Modtages der orlovsydelse, kan der ikke samtidig modtages uddannelsesydelse, statens uddannelsesstøtte, godtgørelse for arbejdsmarkedsuddannelse, anden lignende offentlig ydelse, orlovsydelse til uddannelse, eller ydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Orlov til selvstændige erhvervsdrivende

§ 7 c. Selvstændige erhvervsdrivende, der er medlemmer af en anerkendt arbejdsløsheds-kasse, og som vil være berettiget til dagpenge ved ophør, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., har ret til orlov i en sammenhængende periode på mindst 13 uger og højst 52 uger.

Stk. 2. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 0-2 år, kan der i orlovsperioden for dette barn ikke benyttes offentligt dagtilbud. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 3-8 år, kan der i orlovsperioden for dette barn højst benyttes halvdagsplads i offentligt dagtilbud.

Stk. 3. Der ydes af arbejdsløsheds-kassen en forældreorlovsydelse på 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 4. Det er en forudsætning for, at der kan udbetales orlovsydelse, at der foreligger dokumentation for ophør med arbejde i virksomheden i orlovsperioden.

Stk. 5. Ophøret skal som hovedregel dokumenteres i form af ansættelse af en fuldtidsforsikret dagpengeberettiget ledig.

Stk. 6. Modtages der orlovsydelse, kan der ikke samtidig modtages uddannelsesydelse, statens uddannelsesstøtte, godtgørelse for arbejdsmarkedsuddannelse, anden lignende offentlig ydelse, orlovsydelse til uddannelse, løn under sygdom eller fødsel eller ydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Administration m.v.«.

8. I § 8, *stk. 2.*, ændres »§§ 1-7« til: »§§ 1-10«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1993, og har virkning indtil den 31. december 1994. Aftaler om orlov og orlovsperiode efter denne lov skal være godkendt af Arbejdsformidlingen inden den 31. december 1993.

Stk. 2. For aftaler, som er indgået og godkendt af Arbejdsformidlingen før lovens ikrafttræden, og som vedrører orlovsperioder, der gennemføres efter den 1. april 1993, finder de regler, som var gældende på tidspunktet for orlovsaftalens indgåelse, anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som supplement til aftalen af 8. maj 1992 om aktivering på kort sigt er der mellem Regeringen, Det Konservative Folkeparti, Venstre og SF indgået en tillægsaftale om aktivering af 15. februar 1993, som bl.a. udmøntes i nærværende lovforslag.

Der foreslås gennemført en række ændringer i den eksisterende lov om forældreorlovsydelse, som skal lette adgangen til orlov, således at væsentligt flere har mulighed for at benytte ordningen.

Forslaget medfører, at ordningen forlænges, så perioden, hvor der kan indgås orlovsaftaler, forlænges fra den 30. september 1993 til den 31. december 1993.

Endvidere udvides ordningerne til, at også ledige og selvstændige erhvervsdrivende på tilsvarende betingelser vil kunne benytte orloven. Orlovsperioden ændres således, at der kan opnås orlov i op til 52 uger mod de nuværende 36 uger.

Efter forslaget fastholdes orlovsordningens dobbelt sigte, dels hensynet til reel merbeskæftigelse af de ledige, dels orlovsmuligheden for de beskæftigede, således at det økonomiske grundlag for ordningen fortsat udgøres af en direkte dagpengebesparelse.

Den altovervejende hovedregel vil således fortsat være, at besættelse af orlovsstillingerne skal ske med ledige, dog åbnes der mulighed for, at vikarer kan gå ind i en orlovsstilling uden mellemliggende ledighedsperiode. Endvidere indføres en mulighed for, at den ledige kan ansættes i en oplæringsperiode i op til 2 uger forud for orloven, når orlovsperioden er på mindst 13 uger. Der kan i oplæringsperioden ydes en refusion svarende til dagpengene for vedkommende.

Forslaget er delt op i 3 afsnit om orlov for henholdsvis beskæftigede lønmodtagere, ledige og selvstændige erhvervsdrivende. Bestemmelserne vedrørende beskæftigelsesperioder og medlemskab af en arbejdsløshedskasse er identiske i de tre afsnit.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget medfører ikke administrative konsekvenser, idet det fortsat er Arbejdsformidlingen, der administrerer ordningen.

Det forudsættes, at væsentligt flere vil benytte ordningen. De foreslåede ændringer sigter mod at fjerne hindringer for anvendelse af ordningen, og bygger på nogle af de erfaringer, der hidtil er draget under den nuværende ordning.

Der kan forventes en besparelse for staten til udgifter til dagpenge svarende til forskellen mellem dagpengeydelsen og orlovsydelsen for de personer, der benytter ordningen.

Det foreslås, at der indføres mulighed for, at den person, der ansættes i orlovsstillingen, kan ansættes i en oplæringsperiode på op til 2 uger forud for orlovens start. Til aflønning af erstatningspersonen i denne periode, kan der ydes en refusion svarende til dagpengene for vedkommende.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lovens område udvides til også at omfatte ledige og selvstændige erhvervsdrivende, herunder medarbejdende ægtefæller. Samtidig bibeholdes formålet om jobrotation, således at de stillinger, der bliver ledige, når henholdsvis beskæftigede lønmodtagere og i visse situationer selvstændige erhvervsdrivende, herunder medarbejdende ægtefæller, går på orlov, skal besættes i orlovsperioden.

Til nr. 3

Orlovsperioden foreslås ændret således, at der kan opnås orlov i op til 52 uger mod de nuværende 36 uger på de nugældende betingelser.

Til nr. 4

Bestemmelsen har til hensigt at give mulighed for, at personer, der er ansat i en midlertidig stilling som fx ferieafløser, barselsvikar eller lign., kan overføres til orlovsstillingen.

Endvidere sigtes der mod at imødekomme eventuelle behov for oplæringsperioder. Der indføres således mulighed for en forudgående oplæringsperiode på op til 2 uger i forbindelse med orlovsperioder af mindst 13 ugers varighed efter aftale med det regio-

nale AF-kontor. Til aflønning af erstatningspersonen i denne periode, kan der ydes en refusion svarende til dagpengene for vedkommende. AF påser, at personen opfylder betingelserne herfor. Oplæringsperioden går ikke fra orlovsperioden.

Til nr. 5

Der er overvejende tale om en redaktionel ændring, idet bestemmelsen videreføres alene med den tilføjelse, at lignende tilskudsordninger ikke kan anvendes, idet det ikke kan påregnes, at oplystningen er udtømmende.

Til nr. 6

Den eksisterende bestemmelse om, at personer, der ansættes i orlovsstillinger, giver afkald på en eventuel ret til supplerende dagpenge, ophæves. Formålet hermed er i praksis at muliggøre orlov fra deltidsstillinger, således at der kan udbetales supplerende dagpenge efter de sædvanlige regler, når heltidsforsikrede ansættes i deltidsstillinger, der bliver ledige ved orlov. Endvidere ændres bestemmelsen redaktionelt.

Til nr. 7

Forslagene til §§ 7 a og 7 b har til formål at give mulighed for, at ledige, der er dagpengeberettigede og medlemmer af en anerkendt arbejdsløhedskasse,

tillige kan benytte ordningen, når kravene i øvrigt opfyldes. Orlovsydelsen er den samme.

Den orlovssøgende står ikke til rådighed i orlovsperioden. Orlovsperioden er en del af dagpengeperioden.

Forslaget til § 7 c har til formål at skabe økonomisk grundlag og mulighed for, at selvstændige erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller kan benytte ordningen. Kravene til den erhvervsaktive periode og medlemsskab af en anerkendt arbejdsløhedskasse er de samme som for lønmodtagere, og orlovsydelsen er den samme.

Udbetaling af orlovsydelsen er betinget af, at der foreligger dokumentation for ophør med arbejde i virksomheden i orlovsperioden. Ophør skal som hovedregel dokumenteres i form af ansættelse af en fuldtidsforsikret, dagpengeberettiget ledig.

Til nr. 8

Ændringen er redaktionel.

Til § 2

Perioden for indgåelse af orlovsaftaler forlænges frem til udgangen af 1993. Orlovsperioder som er påbegyndt, og orlovsaftaler som er godkendt af Arbejdsformidlingen inden denne lovs ikrafttræden, videreføres efter de nugældende regler. Det er således ikke muligt efterfølgende at lave en (ny) kombinationsaftale op til de 52 uger.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 467 af 24. juni 1992 om forældreorlovsydelse foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven har til formål at skabe økonomisk grundlag for, at beskæftigede lønmodtagere, ledige og selvstændige erhvervsdrivende med børn i alderen 0-8 år kan opnå orlov til at passe egne børn i en længere periode. Loven har tillige til formål at sikre jobrotation gennem besættelse af stillinger, der bliver ledige i orlovsperioden.«.

§ 1. Loven har til formål at skabe økonomisk grundlag for, at beskæftigede lønmodtagere med børn i alderen 0-8 år kan opnå orlov til at passe egne børn i en længere periode. Loven har tillige til formål at sikre jobrotation gennem besættelse af stillinger, der bliver ledige i orlovsperioden.

2. Efter § 1 indsættes som overskrift:

»Orlov til beskæftigede lønmodtagere«

3. I § 3, stk. 2, ændres »36 uger« til: »52 uger«.

Stk. 2. Orlov kan aftales for en sammenhængende periode på mindst 13 uger og højst 36 uger.

4. I § 5 indsættes efter stk. 1, som nye stykker:

»Stk. 2. Den person, der ansættes i orlovsstillingen, skal være en dagpengeberettiget ledig på ansættelsestidspunktet, dog kan en midlertidig ansat hos arbejdsgiveren overføres til orlovsstillingen uden mellemliggende ledighedsperiode.

Stk. 3. Den person, der ansættes i en orlovsstilling, kan forud for orlovssperioden ansættes i en oplæringsperiode på op til 2 uger, såfremt orlovsperioden er på mindst 13 uger. Til aflønningen af erstatningspersonen i denne periode kan der ydes en refusion til arbejdsgiveren svarende til dagpengene for vedkommende.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 4 og 5.

5. I § 5, stk. 3, der bliver stk. 5, indsættes efter »lov om social bistand § 43, stk. 8«: », eller lignende tilskudsordninger«.

§ 5. Det er en forudsætning for, at der kan udbetales forældreorlovsydelse, at arbejdsgiveren forpligter sig til at ansætte en fuldtidsforsikret dagpengeberettiget ledig på fuld tid i orlovsperioden enten ved forældreorlovens eller barselsorlovens start.

Stk. 2. Løn- og arbejdsvilkår for arbejdet skal svare til, hvad der efter overenskomst mellem arbejdsgivere og lønmodtagere gælder for dette eller tilsvarende arbejde.

Stk. 3. Den ledige, der ansættes i en orlovsstilling, må ikke ansættes med genoptræningsydelse efter lov om arbejdstilbud til ledige, med løntilskud efter lov om kommunal beskæftigelsesindsats eller med tilskud efter lov om social bistand § 43, stk. 8.

6. § 7, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. For deltidsbeskæftigede gælder yderligere, at arbejdsgiveren forpligter sig til at ansætte en ledig med mindst samme arbejdstid.«.

Stk. 2. For deltidsbeskæftigede gælder yderligere følgende betingelser:

- 1) at arbejdsgiveren forpligter sig til at ansætte en ledig med mindst samme arbejdstid
- 2) at den, der ansættes i orlovsstillingen, giver afkald på eventuel ret til nedsatte dagpenge efter lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

7. Efter § 7 indsættes:

»Orlov til ledige

§ 7 a. Ledige, der er medlemmer af en anerkendt arbejdsløshedskasse, og som er berettiget til dagpenge, har ret til orlov til at passe egne børn i en sammenhængende periode på mindst 13 uger og højst 52 uger. Det er en forudsætning, at personen er berettiget til dagpenge i hele perioden.

Stk. 2. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 0-2 år, kan der i orlovsperioden for dette barn ikke benyttes offentligt dagtilbud. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 3-8 år, kan der i orlovsperioden for dette barn højst benyttes halvdagsplads i offentligt dagtilbud.

§ 7 b. Der ydes af arbejdsløsheds-kassen en forældreorlovsydelse på 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 2. Modtages der orlovsydelse, kan der ikke samtidig modtages uddannelsesydelse, statens uddannelsesstøtte, godtgørelse for arbejdsmarkedsuddannelse, anden lignende offentlig ydelse, orlovsydelse til uddannelse eller ydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Orlov til selvstændige erhvervsdrivende

§ 7 c. Selvstændige erhvervsdrivende, der er medlemmer af en anerkendt arbejdsløsheds-kasse, og som vil være berettiget til dagpenge ved ophør, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., har ret til orlov i en sammenhængende periode på mindst 13 uger og højst 52 uger.

Stk. 2. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 0-2 år, kan der i orlovsperioden for dette barn ikke benyttes offentligt dagtilbud. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 3-8 år, kan der i orlovsperioden for dette barn højst benyttes halvdagsplads i offentligt dagtilbud.

Stk. 3. Der ydes af arbejdsløsheds-kassen en forældreorlovsydelse på 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 4. Det er en forudsætning for, at der kan udbetales orlovsydelse, at der foreligger dokumentation for ophør med arbejde i virksomheden i orlovsperioden.

Stk. 5. Ophøret skal som hovedregel dokumenteres i form af ansættelse af en fuldtidsforsikret dagpengeberettiget ledig.

Stk. 6. Modtages der orlovsydelse, kan der ikke samtidig modtages uddannelsesydelse, statens uddannelsesstøtte, godtgørelse for arbejdsmarkedsuddannelse, anden lignende offentlig ydelse, orlovsydelse til uddannelse, løn under barsel eller fødsel eller ydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Administration m.v.«.

8. I § 8, stk. 2, ændres »§§ 1-7« til: »§§ 1-10«.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af bestemmelserne i §§ 1-7, herunder om dokumentation for orlovsaftalen, om orlovsydelsen, om ansættelse af en ledig i orlovsperioden og om arbejdsløsheds-kassernes medvirken m.v.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1993, og har virkning indtil den 31. december 1994. Aftaler om orlov og orlovsperiode efter denne lov skal være godkendt af Arbejdsformidlingen inden den 31. december 1993.

Stk. 2. For aftaler, som er indgået og godkendt af Arbejdsformidlingen før lovens ikrafttræden, og som vedrører orlovsperioder, der gennemføres efter den 1. april 1993, finder de regler, som var gældende på tidspunktet for orlovsaftalens indgåelse, anvendelse.